

■ Зачапіла

С. БАРЫСЕНКА. «ЯК НАСТРОЇЦА НА ШКОЛУ?» («Звязда» за 27 жніўня)

— Мне цікава было даведацца, што ў школах укарання-юцца тэхналогіі аховы здароўя па прафілактыцы захвор-ванняў апорна-рухальнага апарату, органаў зроку. Практыка, наколькі я магу здагадацца, не надта распаўсюджаная, а шкада. Наогул нашы школы трэба больш паварочваць у бок захавання здароўя. Што называецца, калі ты пойдзеш у мастакі, то нейкую хімічную формулу можна смела забыць — нічога страшнага з табой не здарыцца... А вось «лішак» здароўя яшчэ нікому не замінаў. На маю думку, было б карысна ўбачыць на старонках газеты парады спецыялістаў для выкарыстання дома. Як школьнік павінен сядзець за пісьмовым сталом, якія фізічныя нагрузкі яму рэкамендуюцца і да т.п.

Сяргей Андрэвіч, г. Мінск.

С. ЯСКЕВІЧ. «А МОЖА, ЧАС НАДЫШОЎ?» («Звязда» за 31 жніўня)

— Дзякуй вам, што расказалі, як у суседнім раёне ставяцца да крам: не закрыва-юць іх агулам нават у самых аддаленых вёсках. Значыць, можна вырашаць пытанне работы гандлёвых аб'ектаў не толькі з дапамогай замка на дзвярах?!

У нашай вёсцы летась тры разы праводзілі сходы наконт закрыцця магазіна і абслу-гоўвання аўтакрамай. Людзі не пагадзіліся. Пакуль нас пакінулі ў спакоі, але абяцалі вярнуцца да гэтай тэмы зноў. А ў суседзяў, як відаць з артыкула, інакш вырашаюць праблему, падыходзяць з клопатам пра людзей. Можа, варта сабраць раённых на-чальнікаў ад гандлю, завезці туды, наладзіць для іх семінар — хай павучыліся б!

Лідзія А., Камянецкі раён.

С. КУРКАЧ. «СУЦЭЛЬНАЯ ХВАЛЯ «ШЭРЫХ» АГЕНТАЎ» («Звязда» за 1 верасня)

— Атрымліваецца, што кожная пятая ква-тэра ў Мінску сёння прадаецца пры дапамо-зе нелегальных прадпрымальнікаў? Агучаны факт сапраўды ўражвае. На самай справе, мне здаецца, што людзі да іх звяртаюцца, бо апошнія за свае паслугі бяруць значна менш, чым вызначана па тарыфах у агенцтвах не-рухомасці. Гэта галоўнае правіла канкурэн-цыі, калі кліент ідзе туды, дзе за аднолькавы пакет паслуг (пошук варыянтаў і афармленне пакупкі-продажу жылля) патрабуюць меншыя грошы. Тут усё зразумела. І, на мой погляд, не трэба змагацца з вольнымі маклерамі на ўзроўні рашэнняў Мініюста. Можа, лепш было б кіраўніцтву агенцтваў нерухомасці падкарэктаваць свае апе-тыты і вызначыць для людзей крыху меншыя цэннікі сваіх паслуг?

І яшчэ. Сярод вольных маклераў ад нерухомасці 90% складаюць былыя актыўныя работнікі агенцтваў нерухомасці. Менавіта яны карыстаюцца напрацаванай базай сваіх ранейшых калег. Спіс падобных спецыялістаў, якія ўжо не працуюць афіцыйна, але займаюцца гэтай дзейнасцю самастойна, можна накіраваць для азнаямлення ў натарыяльныя канторы ці іншыя органы. Калі людзі не плацяць падаткаў, то хай імі займаюцца падатковыя інспектары. Але толькі ў тым выпадку, калі «шэрыя» агенты сапраўды нешта там парушаюць. А інакш барацьба за цывілізаваныя метады можа ператварыцца ў вядомае «паляванне на ведзьмаў».

Аляксей Бяляеў, г. Мінск.

Я. ЛЫСКАВЕЦ. «ЗНАЙДЗІ СВАЁ РЭЧЫШЧА...» («Звязда» за 1 верасня, «ЧЗ»)

— Па ўласным досведзе заўважу, што паспяховасць размеркавання залежыць ад дзвюх рэчаў.

Першае — стаўленне працадаўцы. Калі на прадпрыемстве ўмеюць працаваць з маладымі кадрамі і маюць, што ім прапанаваць, гэта здымае многія пытанні. Асабліва ўсіх хвалюе матэрыяльны аспект: ці дапамогуць чалавеку з жыллём у незнаёмым горадзе, ці дадуць адекватны заробак, за які можна будзе без праблем жыць? Колькі разоў чуў гісторыі пра тое, як чалавек прыязджаў па размеркаванні, а прадпрыемства, акрамя непасрэдна працоўнага месца, прапанаваць нічога і не магло. З зарплаты ў рублёў 300 ці не большую частку аддаваць за жыллё — каму гэта спадабаецца!?

Другі аспект — стаўленне саміх выпускнікоў да свайго размеркавання. Я лічу, не трэба рабіць з яго трагедыю. Наадварот — установа адукацыі спрыяе ў пошuku першага месца для працы, што ў гэтым дрэннага? Тым больш, наколькі я ведаю, большасць ВУН не супраць таго, каб студэнты яшчэ падчас вучобы самі знаходзілі сабе месца для будучай працы. Пакуль вучышся, спрабуй падпрацоўваць, прасі, каб на цябе аформілі запыт, і пасля атрымання дыплама едзь туды, дзе табе падабаец-ца, а не туды, куды адправіць размеркавальная «латарэя».

Павел, г. Маладзечна.

Н. НІКАЛАЕВА. «ЖЫЦЦЮ НАВУЧЫЦЬ... ІНФАРМАТЫКА» («Звязда» за 1 верасня, «ЧЗ»)

— А я б падзяліў усё ж такі прадмет «Ін-фарматыка» на інфарматыку і праграмаван-не. Іфарматыка — гэта праца з інфармацы-яй. На такіх уроках трэба выкладаць усё, што трэба сучаснаму чалавеку для нармальнай працы і жыцця: уменне працаваць з офіснымі праграмамі, ствараць прэзентацыі, шукаць патрэбную інфармацыю ў інтэрнэце. А пра-грамаванне бліжэй да дакладных навук. Гэта як вышэйшая матэматыка — спецыфічныя веды, цікавыя і патрэбныя не кожнаму.

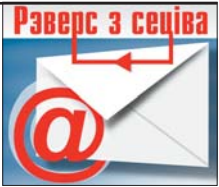

Абсалютна відавочна, што Парк высокіх тэхналогій рыхтуе для сябе змену і ўкладвае ў гэта сур'ёзныя сродкі. Падмурак будучай кар'еры паспяховага распра-цоўшчыка закладваецца з дзяцінства: калі правільна гэта зрабіць у раннім узросце, у далейшым засваенне «дарослых» моў праграмавання і рашэнне складаных задач не складзе для іх праблему.

Але праблема ўсё ж такі ёсць, чамусьці паважаныя спецыялісты яе не ўзня-лі — гэта розныя стартавыя ўмовы для дзяцей у сельскай мясцовасці і ў гарадах. На вёсцы бацькі (механізатары, трактарысты, камбайнеры, аграномы) сыходзяць з дома ў 5-6 гадзін раніцы і вяртаюцца бліжэй да ночы. У іх няма ні магчымасцяў, ні часу ні самім займацца развіццём дзяцей, ні кудысьці іх вадзіць. І грошай няма, каб плаціць за дадатковыя заняткі з педагогам. Факультатыў, які ініцыюе ПВТ, на жаль, платны, хоць вельмі цікавы і перспектывіны. Таму калі ўжо ўкараняць ў школу ўсё самае перадавое, то трэба зрабіць гэта так, каб ахапіць усіх.

Узровень адукацыі маладога пакалення найпрост залежыць і ад узроўню адукацыі яго бацькоў, і ад абставін у сям'і. А сёння далёка не кожнае дзіця (ды і дарослы) мае ўласны камп'ютар. Таму трэба ўлічваць усе акалічнасці...

Уладзімір Б., г. Гомель

Пісьменства як вынаходка

Свята беларускага пісьмен-ства ўжо зусім хутка гасцін-на расчыніць свае дзверы. Шматлікія госці завітаюць сюды не толькі з усёй Бела-русі, але і з замежжа. Аднак па-сапраўднаму чакалі гэту ўрачыстасць і самі жыха-ры Рагачоўшчыны — людзі, апантаныя мастацтвам пры-гожага слова.

Цікава, што шлях да «высока-га» пісьменства нашай чытаццы з вёскі Лучын Рагачоўскага раёна Соф'і Кусянковай у пэўным сэнсе праклала менавіта «Звязда». Яна пачынала друкавацца ў рубры-ках «Алё, народ на провадзе», пазней стала дасылаць свае да-следаванні ў «Ігуменскі тракт». Пачала вывучаць тапаніміку сваёй мясцовасці — і ў пэўны момант зразумела, што гэтая праца заха-піла яе цалкам.

Цяпер, куды б ні ішла ці ні еха-ла, яна заўсёды звяртае ўвагу на назвы. Прычым не толькі разумее іх адметнасць, але і грунтоўна тлумачыць паходжанне. Як вы-нік, яе праца заўважана дырек-тарам Інстытута мовазнаўства НАН Беларусі Ігарам Капыло-вым. І сёлета яна выступіць са сваім дакладам па тапаніміцы на навукова-практычнай канферэн-цыі «Рагачоўскія чытання», якую сёння ў Рагачове ладзіць Інстытут мовазнаўства.

— На «Рагачоўскіх чытаннях» мне прапанавалі прадставіць назвы майго роднага Лучына і яго ваколіц. Бо менавіта тапоні-мы шмат могуць расказаць пра ландшафт, гістарычныя працэсы і многае іншае, што адбывалася на гэтай зямлі. Я аўтарка кнігі «Сто гісторый пра Лучын». Гэта этна-графічна-моўная праца, у якой даследуюцца звычкі насельніч-тва, паходжанне традыцый і мно-гае іншае.

За працу «Сто гісторый пра Лучын» Соф'я Парфір'еўна была ўганараваная «Залатым рогам» і дыпломам «За ўклад у адра-джэнне малой радзімы». Гэта прэстыжная прэмія Рагачоўска-

Такое графіці цяпер можна ўбачыць на адным з дамоў у Рагачове.

Абноўленыя фасады сталіцы Дня пісьменства.

га раёна, што прысуджаецца ўжо 20 гадоў.

— Для маладых літаратараў, якія самі штосьці пішуць, Дзень беларускага пісьменства — гэта сапраўдная падзея. Для некага яна мае вялікае асабістае значэн-не, — упэўнена **Соф'я КУСЯН-КОВА**. — Ёсць людзі, якія лічаць, што выданне кніг — гэта сэнс іх жыцця. Напрыклад, выдатны ча-лавек Аляксандр Патапаў, які апублікаваў кнігу «Доўскі і Стары Крыўск. Летапіс часу» пра вёскі Рагачоўскага раёна.

Па-свойму значным бачыц-ца Дзень беларускага пісьменства і **дырэк-тару рагачоўскага музея народнай сла-вы Алег ВАРАНЕН-КУ**:

— Сам я археолаг, таму лічу, што Дзень пісьменства — гэта сімвалічная мяжа па-між прадметамі археа-логіі і той гісторыяй, пра якую можна нешта прачытаць, праве-рыць звесткі. З'яўлен-не пісьменства — гэта як вынаходства кола, толькі не ў практыч-ным свеце, а ў галовах людзей. Добра, што ў нас адзначаюць такое свята. Рагачоўшчы-на — зямля шматлікіх пісьменнікаў, мастакоў. Творчае жыццё ў нас кі-піць і сёння.

Будынак музея быў адраманта-ваны да свята — каб у абноўленым выглядзе сустракаць шматлікіх гасцей. З усіх бакоў абнавілі фа-сады, зрабілі новы дах, паставілі платы, паклалі сучасную плітку. За фасадам музея зроблена адмыс-ловая пляцоўка, якую плануюць выкарыстоўваць для правядзення розных выстаў. Тут змогуць пака-заць свае работы мясцовыя маста-кі, фатографы. Месца атрымалася сапраўды прыгожым і ўтульным — свабодную прастору атачае выста-ва вялізных якараў.

— Абнавілася зала пісьмен-нікаў, тут будзе выстаўлена ўся

наша бібліятэка — больш за тысячы кніг творцаў, звязаных з Рагачовам, — дадае Алег Ва-раненка. — У іншай зале будзе прадстаўлена выстава мясцо-вага мастака Анатоля Каплана. Цяпер яго ставяць у адзін шэ-раг з творцамі віцебскай школы. Апошняя яго карціна была пра-дадзена на аўкцыёне за 16 тысяч долараў. А ў нашых экспазіцыях захоўваецца 45 арыгіналаў яго работ, яны і будуць выстаўленыя. На Дзень пісьменства прывязуць яшчэ 10 работ і афіцыйна падо-раць музею.

Соф'я Кусянкова — найлепшы гід па вуліцах Лучына.

У зале сучаснасці размесціц-ца выстава старажытных кніг, падрыхтаваная супрацоўнікамі Гомельскага палацава-паркава-га комплексу. Тут можна будзе пабачыць старыя рукапісы, ле-тапісы, кнігі. Як заўсёды, можна будзе ўбачыць экспанаты залаў археалогіі, сучаснага побыту і этнаграфіі — у апошнім маецца шмат унікальных ручнікоў, за-хоўваецца аўтэнтычны рагачоў-скі строй... І гэта толькі невялікія штрыхі да партрэту яскравага свята Рагачоўшчыны.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
nina@vziazda.by

Рагачоўскі раён.

■ Будзе свята!

РАТАЎНІКІ ЗДЗІВЯЦЬ... СІЛАВЫМ ШОУ

3 верасня ў Дзень горада ў Мінску сталічныя ратаўнікі ўпершыню пакажуць жыхарам і гас-цям сілавое шоу.

З 11 да 16 гадзін на спецыяльна разгорнутай каля Палаца спорту пляцоўцы з канструкцыяй вышыняй у чатырохпавярховы дом абдуццца міжнародныя спа-борніцтвы «Наймацнейшы пажарны-ратаўнік», у якіх прымуць удзел каманды ратаўнікоў з усіх рэгіёнаў Беларусі, Універсітэта грамадзянскай абароны МНС, Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі, Рэспубліканскага атрада спецы-яльнага прызначэння, а таксама каманды аварыйна-выратавальных ведамстваў Літвы і Расіі.

Такіх спаборніцтваў на тэрыторыі СНД яшчэ не праводзілася, падкрэслілі ў Мінскім гарадскім упраў-ленні МНС. Гэта не пажарны спорт і не мнагабор-

ства, а спалучэнне камбінаваных хуткасна-сілавых нагрузак у рваным рэжыме, якія трэба пераадолець за мінімальны час у поўнай амуніцыі пажарнага-ратаўніка (яе вага каля 30 кілаграмаў).

У праграме запланаваны выступленне артыстаў, а таксама ўдзел беларускага асілка Кірыла Шымко, рэкардсмена Кнігі Гінеса, і былога работніка МНС Аляксея Шабуні, які пайшоў у прафесійны боды-білдынг і стаў уладальнікам мноства міжнародных узнагарод і тытулаў у гэтым відзе спорту.

Госці свята змогуць таксама паспрабаваць ад-мысловую «выратавальна-аварыйную» палявую кашу, якую прыгатуецца проста на месцы. Уваход на мерапрыемства вольны. Ратаўнікі запрашаюць на шоу ўсіх ахвотных.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by